

kšen dispozitiv odvrča od želje po znanju in obiskovanju ustanov, v pretes jemljeta Illichove pedagoške ideje neformalnih (in informalnih) izobraževalnih poti, po katerih je *učenje nasprotno šolanju, veselje nasprotno manipulaciji in odgovornost nasprotna nadzorovanju*.

Neformalni epilog

Ezra Pound v enem od svojih lucidnih esejev (pravzaprav gre za kratko besedilce z naslovom *Država/The State*, napisano leta 1927; gl. Pound, 1973: 214–215), polnih analitičnih vpogledov v naravo stvari in institucij, govori o prehodnih, trajnejših in permanentnih dobrinah oz. dosežkih družbe, pri čemer opozarja, da »ekonomisti« radi pošiljajo v obtok škart, ki sodi med prehodne dobrine, z oznako *permanence*, saj med kategorijami ne znajo (ali nočejo) vzpostaviti razlike. Med prve (prehodne dobrine-dosežke) uvršča svežo zelenjavo, razkošne stvari, bedno zgrajene hiše, lažno umetnost, psevdoknjige in bojne ladje, k drugim (trajnejše dobrine-dosežke) prišteva dobro zgrajene stavbe, ceste, javna dela, kanale, inteligentne pogozditve. V zadnji kategoriji, med permanentnimi dobrinami-dosežki, so znanstvena odkritja, umetniška dela in klasiki. Zадnje je po Poundovem mnenju v svoji lastni kategoriji zato, ker »so vselej v uporabi in nikdar potrošeni« oz., v bolj občem žargonu, »so trošeni, a nikdar potrošeni« (Pound, 1973: 215). To pa je mogoče le, če gre za spoznavno odprte znanstvene in umetniške govornice brez antiintelektualnih figur in aporij, ki so zmerom odraz časovnih (efemernih) determinant ali ideoloških primesi, podtaknjenih znanstveni in umetniški govorici.

Umetniška in znanstvena spoznanja, katerih izvor tudi Drago B. Rotar odločilno postavlja v informalne izobraževalne prakse,⁴³ so inteligibilne družbene dobrine. Kot take so, zapiše Maurizio Lazzarato (2002: 150), neprilastljive, nezamenljive in neporabljive; *per definitinam* so *partageable*, namenjene skupni uporabi, diskusiji, deljenju, udeležbi, humanizaciji razvojnega procesa ob sodelovanju ljudi, ki sooblikujejo ta proces. Torej so namenjene ljudem, četudi ti tega morda ne vedo; vrednotiti jih je mogoče le v njihovi mrežni pomenski in epistemski strukturi, nikakor ne v neekvivalentnem odnosu do drugih dveh kategorij, do prehodnih ali trajnejših dobrin. Ne gre za tržne dobrine, ki se jih je mogoče dotakniti, si jih prilastiti, jih unovčiti na trgu, menjati ali potrošiti. Kdor koli želi ta dva registra, spoznavnega (intelektualnega) in tržnega (antiintelektualna primes), ki sta popolnoma vsaksebi in ne izhajata iz iste pa-

43 Glej njegov prispevek v priloženi monografiji.